

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Vera sententia sequentibus conclusionibus statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

inquantum hominem, non esse causam principalem gratiæ sanctificantis, sed illius productionem soli Deo ut causæ principali tribui posse. Certum est etiam & indubitatum apud Theologos, Christum ut hominem, esse causam saltem moralem gratiæ sanctificantis & miraculorum, aliorumque operum supernaturalium quæ ad finem Incarnationis conducunt, cum omnes illos effectus de condigno meruerit. Unde solum difficultas est de concursu physico instrumentali, an illum haberit Christi humanitas circa miracula & gratiam sanctificantem? Nam circa hoc variæ sunt Auctorum sententiæ.

Prima negat Christum ut hominem esse causam physicam ullius gratiæ dependenter ab ejus meritis, etiam post ipsius conceptionem collatæ, idemque docet de operibus miraculosis, & aliis effectibus supernaturalibus, consequenter ad executionem Incarnationis à Deo factis. Ita ex antiquis Theologis Altisiodorensis, Albertus magnus, D. Bonaventura, & ex recentioribus Vazquez, ex Thomistis verò Melchior Cano.

Secunda præcedenti extremè opposita asserit humanitatem Christi non tantum moraliter, sed etiam physicè, causare gratiam, operationes miraculosas, aliosque effectus supernaturales, non solum productos post ejus Incarnationem, sed etiam ante illam, tempore antiquorum Patrum. Hanc sententiam non improbabilem reputat Medina, pro eaque refert Capreolum.

Tertia distinctione utens circa humanitatem Christi, etiam consequenter ad executionem ipsius assumptionis consideratam, dicit quod quando fuit in terris, concurrat physicè instrumentaliter ad productionem gratiarum in illis quos Christus immediatè justificavit, quales fuerunt Magdalena, Mathæus, & alij; idemque docet de miraculis quæ per seipsum operatus est adhuc vivens vitâ mortali; negat tamen ipsum modò in cælis existentem concurrere physicè, etiam instrumentaliter, ad effectus supernaturales qui sunt in Ecclesia militante. Ita Andreas Vega lib. 7. in Trident. cap. 14.

§. I.

Vera sententiæ sequentibus conclusionibus statuitur.

16. Dico primò: Humanitas Christi, sive Christus ut homo, fuit causa solum moralis gratiæ ante executionem Incarnationis antiquis Patribus collatæ.

Hanc conclusionem omnino certam existimo, eamque hac ratione evidenti & planè demonstrativè ostendo. Res adhuc futura, quando futura est, nequit esse causa physica alicujus effectus: Sed ante Incarnationem humanitas Christi erat adhuc futura: Ergo non fuit causa physica, sed duntaxat moralis, gratiæ tunc collatæ antiquis Patribus. Minor constat, Major probatur. Res adhuc futura nequit physicè operari, cum operari physicè, præsupponat esse sive existere physicum suæ causæ: Ergo nec esse causa physica, ut magis declarabitur §. sequenti, in responsione ad quintam objectionem.

17. Dico secundò: Humanitas Christi, sive Christus ut homo, fuit causa instrumentalis physica gratiæ, miraculorum, aliorumque effectuum supernaturalium, quæ immediatè per seipsum operatus est; quando erat in hac vita mortali.

Probatur primò ex Scriptura, dicitur enim Joan.

20. quod Christus insufflavit Apostolis, & dixit eis: *accipite Spiritum Sanctum*: Sed conferre Spiritum Sanctum, atque adeò gratiam, insufflando, est eam physicè causare, ut constat: Ergo Christus ut homo fuit causa physica instrumentalis gratiæ quam contulit quando erat in hac vita mortali.

Idem dicendum de miraculis, Scriptura enim testatur, Christum plura miracula operatum esse per contactum suæ mundiffimæ carnis, ut cum sanavit cæcum à nativitate, liniendo ipsius oculos, & surdum, digitos mittendo in aures ejus. Item Lazarum resuscitavit, dicendo & clamando, *Lazare veni foras*, ut innueret Verbum Divinum tribuere suæ voci virtutem instrumentalem ad illum resuscitandum, juxta illud Psalmi 67. *Dabit voci suæ vocem virtutis*. Denique Lucæ 6. de Christo dicitur, quod *virtus de illo exibat*, & *sanabat omnes*. Et ipsemet Christus Lucæ 8. postquam mulierem sanguinis fluxu laborantem curasset, dixit: *Novi virtutem de me exiisse*. Quod non potest explicari de virtute morali, quæ cum merum ens rationis sit, non potest dici, nisi valde impropiè & metaphoricè, exire de corpore.

Probatur secundò conclusio ex Concilio Ephes. 1. can. 11. ubi definitur carnem Christi esse vivificatricem, propter unionem ad Verbum, quod vitam habet divinam: Sed caro Christi nequit esse vivificatrix secundum moralem causalitatem, sive secundum rationem meriti, utpote cum tota ratio meriti ad animam pertineat: Ergo solum potest dici vivificatrix, ratione virtutis instrumentalis physice, ex unione ad Verbum ipsi collatæ. Unde notat Cyrillus lib. 4. in Joan. cap. 14. quod Christus in exsuscitandis mortuis, non solum verbo atque imperio ut Deus utebatur, verum etiam carnem suam quasi cooperatricem nonnunquam adhibebat; ut constat Lucæ 7. cum filium unicum viduæ Natæ resuscitavit; narrat enim Evangelista, quod Christus ut illum ad vitam revocaret, *accessit & tetigit loculum*, ut nimirum ostenderet (inquit Cyrillus) *carnem quoque suam, quoniam Verbo conjuncta erat, vivificam esse*. Euthimius etiam in cap. 7. Lucæ, miraculosam illius adolescentis resurrectionem, & virtutem illam vivificam carnis Christi perpendens, ait: *Quemadmodum ferrum quod in igne aliquo tempore permansit, habet ignis operationes: ita quoque sancta ipsius Christi caro, divinitati unita, quæ divinitatis sunt operatur*. Quod exemplum veram & physicam causalitatem humanitatis Christi in opera miraculosa ab eo elicita, aperte significat. Ex quibus patet, quàm falsò Vazquez asseruerit, nunquam SS. Patribus in mentem venisse, Christi humanitatem physicè concurrere ad productionem gratiæ & miraculorum.

Hanc etiam conclusionem suadent omnes rationes prosequenti adducendæ: si enim humanitas Christi nunc existens in cælis, & sedens ad dexteram Patris, est instrumentum non solum morale, sed etiam physicum, ad causandam gratiam, & patranda miracula, à fortiori id ei competeat, dum existebat in terris, in ordine ad effectus miraculosos, quos tunc operabatur, & gratiam quam tunc conferebat. Unde

Dico terriò: Humanitas Christi, non solum dum ipse existebat in terris, sed etiam modò dum existit in cælis, est organum & instrumentum physicum divinitatis, ad causandam gratiam, & patranda miracula.

Probatur primò ex D. Thoma, qui variis in lo-

cis agnoscit in humanitate Christi duplicem causalitatem ad productionem gratiæ & miraculorum, unam per modum meriti & impetrationis, alteram per modum efficientiæ. Ita expressè docet in hac parte quæst. 8. art. 1. ad 1. ubi ait quod *actiones Christi fuerunt nobis saluifera, ut pote gratiam in nobis causantes. & per meritum, & per efficientiam.* Et quæst. 48. art. 6. in corp. & in resp. ad 3. asserit quod *passio Christi secundum quod comparatur ad diuinitatem eius, agit per modum efficientiæ, in quantum verò comparatur ad voluntatem animæ Christi, agit per modum meriti.* Item quæst. 64. art. 3. ait quod *Christus quatenus homo operatur ad interiores effectus sacramentorum & meritorie & efficienter, sed instrumentaliter.* Denique in hac quæst. 13. art. 2. in corp. docet quod humanitas Christi, in quantum est instrumentum Verbi sibi uniti, habet instrumentalem virtutem ad omnes immutationes miraculosas faciendas, non tamen respectu creationis. Ex quo sic licet arguere: In eo sensu affirmat D. Thomas humanitatem Christi esse instrumentum ad omnes immutationes miraculosas, quo negat esse instrumentum ad creandum: Sed non negat eam esse instrumentum morale, sed physicum, ad creandum, cum manifestum sit Christum ut hominem posse per orationem impetrare à Deo creationem unius animæ, vel Angeli: Ergo affirmat illam esse non solum instrumentum morale, sed etiam physicum, ad omnes immutationes miraculosas.

21. Probatur secundò conclusio ratione: Humanitas Christi non solum dum ipse existeret in terris, sed etiam modò dum existit in cælis, est instrumentum & organum diuinitatis in ordine ad causandam gratiam, ad patranda miracula, & effectus supernaturales producendos: Sed non instrumentum morale: Ergo physicum. Major est expressa Concilij Ephesini can. 9. & 11. Lateranensis sub Martino I. consult. 3. & 5. nec non passim SS. Patrum. Minor verò probatur: Si humanitas Christi esset instrumentum morale gratiæ, & miraculosi, deberet posse assignari aliquid supra ipsam quod esset causa moralis principalis horum effectuum: At nihil huiusmodi est assignabile, Deus enim qui solus superior existit humanitati Christi, non potest esse causa moralis sive meritoria, etiam principalis: Ergo humanitas Christi non potest dici instrumentum morale ad causandam gratiam, & patranda miracula, alioque effectus supernaturales producendos.

22. Probatur tertio: Si humanitas Christi nunc existens in cælis, non physicè, sed moraliter tantum, gratiam, miracula, alioque effectus supernaturales causaret, non deberet dici instrumentum Deitatis, sed solum Filij, in ordine ad illos effectus: Atqui vocatur à multis ex Patribus instrumentum sive organum Diuinitatis, nimirum à D. Ambrosio serm. 90. & 91. Damasceno lib. 3. de fide cap. 5. & aliis; imò Scriptura eam appellat brachium & manum Dei: Ergo &c. Sequela Majoris probatur: Solus Filius, non verò Pater, subindeque nec diuinitas, concurrat moraliter ad gratiam & miracula, orando videlicet, & merendo; non enim potest dici quod Pater aut Spiritus Sanctus aliquid nobis meruerint: Ergo si humanitas Christi, non physicè, sed moraliter tantum ad illos effectus concurrat, non erit instrumentum diuinitatis, sed solum Filij, in ordine ad illos.

23. Quartò suaderi potest conclusio ratione probabili: Conueniens & congruum est concedere humanitati Christi omnem dignitatem & præroga-

A tivam, quæ muneris Redemptoris, & capitis Ecclesiæ non obest, & aliudè contradictionem non implicat: Sed virtus instrumentalis physica ad causandam gratiam, & patranda miracula, non obest, sed potius congruit muneris Redemptoris, & capitis Ecclesiæ, & nullam involvit repugnantiam: Ergo humanitati Christi denegari non debet. Major patet, hac enim ratione utuntur communiter Theologi ad probandum Christum à primo conceptionis instanti debuisse habere plenitudinem gratiæ, virtutes omnes, & dona, scientiam beatam, & infusam, aliaque carismata gratiarum. Minor verò quoad secundam partem ex solutione argumentorum constabit, & potest etiam suaderi ex eo quod non major videatur esse repugnantia quod humanitati Christi communicetur vis instrumentalis & supernaturalis ad causandam gratiam, & patranda miracula, quam quod ignis inferni & purgatorij virtutem instrumentalem ad torquendos & alligandos Demones, & affligendas ac purgandas animas à Deo recipiat. Quantum verò ad primam partem manifesta videtur, major enim est dignitas in Redemptore redimere, causando simul physicè & moraliter gratiam, quam solum moraliter; & ratio capitis Ecclesiæ perfectiori modo conuenit Christo, si non solum moralem, sed etiam physicum influxum in membra habeat.

C Hanc conclusionem probant etiam omnia argumenta, quibus Thomistæ in Tractatu de sacramentis ostendunt sacramenta novæ legis instrumentaliter physicè causare gratiam; cum enim sacramenta sint instrumenta separata, & humanitas Christi instrumentum conjunctum diuinitati & personæ Verbi; & quod instrumentis separatis competit congruentius conueniat instrumento conjuncto, si sacramentis novæ legis competat influxus physicus causativus gratiæ, à fortiori conueniet humanitati Christi.

§. II.

Solvuntur objectiones.

D Obijcies primò contra primam conclusionem: Humanitas Christi potuit antequam existeret, esse causa physica instrumentalis productionis gratiæ, miraculorum, & aliorum effectuum supernaturalium: Ergo de facto fuit instrumentum physicum Dei, ad producendos illos effectus. Consequentia patet, si enim hoc sit possibile, ad dignitatem humanitatis Christi videtur pertinere, subindeque non ei denegandum est, ut supra arguebamus. Antecedens verò probatur: Res præterita, v. g. passio Christi, potest esse, imò de facto est causa instrumentalis physica productionis gratiæ quæ nunc confertur, & omnis operationis miraculosæ quæ modò fit: Ergo similiter res futura, subindeque humanitas Christi antequam existeret, potuit esse causa physica instrumentalis effectus supernaturalis, res enim præterita non magis existentiam habet, quam futura.

E Respondeo negando Antecedens, & ad ejus probationem, concessò Antecedente, nego consequentiam, & paritatem: Ratio verò discriminis est, quia res præterita, quamvis non amplius in seipsa existat, potest tamen remanere existens in sua virtute, sive in aliquo suo effectu; sicut de facto remanet existens passio Christi in cicatricibus gloriosis vulnerum humanitatis Christi: res autem futura, non potest dici remanere in aliquo